

Avaliku ja erasektori partnerlus kuritegevuse ennetamisel:

VÄLJAKUTSED JA SOOVITUSED

Avaliku ja erasektori partnerlus on ühiskonnas üha enam levinud, osaliselt seetõttu, et see võib võtta erinevaid vorme sõltuvalt teemast, eesmärkidest ja partnerite osalemise tasemest. Sellise partnerluse mitmekesisuse tõttu on avaliku ja erasektori partnerluse loomine ja jätkamine seotud mitmete väljakutsetega.

Tsitaat

EUCPN (2023). Avaliku ja erasektori partnerlus kuritegevuse ennetamisel: väljakutsed ja soovitused. Brüssel: EUCPN.

Õiguslikud märkused

Käesoleva väljaande sisu ei pruugi kajastada ühegi ELi liikmesriigi või Euroopa Liidu või Euroopa ühenduste ameti või institutsiooni ametlikku arvamust.

Autor

Sarah Bosman, teadur, EUCPNi sekretariaat.

Osa projektist "EUCPNi sekretariaat", juuli 2023, Brüssel.
Euroopa Liidu Sisejulgeolekufondi rahalise toetusega - Politsei

Sisukord

Sissejuhatus	4
Partnerluse loomine	6
Prioriteetide kooskõlastamine ja ühiste eesmärkide loomine	7
Usalduse loomine	9
Partnerlustöö	10
Tõhusad partnerlussuhted	12
Järjepidevuse tagamine	13
Teabe jagamine	15
Partnerluskultuur	17
Partnerlusele orienteeritud kultuur	18
Euroopa avaliku ja erasektori partnerluse võimalused	19
Kokkuvõte	21
Lõppmärkused	22

Sissejuhatus

Avaliku ja erasektori partnerlus (AEP/PPP) on kokkulepe avaliku sektori osalise(te) (nt valitsus, omaavalitsus või õiguskaitseasutused) ja ühe või mitme erasektori osalise (nt väikesed ja/või suured ärid ja ettevõtted) vahel. Käesolevas dokumendis ei käsitleta üksnes partnerlust mittetulundusühingute ja teiste valitsusväliste vahel. Eraettevõtjad on liigitatud äriühinguteks.¹ See ei vähenda siiski väärtuslikku rolli, mida mittetulundusühingud võivad täita avaliku ja erasektori partnerluse loomisel ja/või jätkamisel, kuna neil on sageli asjakohased teadmised ja sidemed ärimaailmas.

Avaliku ja erasektori partnerluse kohta puudub kindel või üldtunnustatud määratlus, kuna see võib võtta erinevaid vorme, sõltuvalt eesmärkidest ja valdkonnast jne.² Siiski pakuvad need väärtuslikke alternatiive tavapärasele riigihankeprojektidele, kuna avaliku ja erasektori partnerlus võib pakkuda lisarahastamist ning võimaldada avaliku ja erasektori oskusteabe ühendamist.³ Sellegipoolest peame jääma ettevaatlikuks, et mitte nimetada iga koostöövormi partnerluseks. On olemas mitmesuguseid liite, mille raames partnerid teavitavad

üksteist muutustest, jagavad teavet või korraldavad hooti ühiselt mingit tegevust. Tõhus avaliku ja erasektori partnerlus on seevastu püsiva koostöö vorm, kus kõik partnerid võtavad endale konkreetsed ülesanded, et saavutada ühised ja püsivad eesmärgid.

Peamised sõnumid avaliku ja erasektori partnerluse rakendamise kohta kuritegevuse ennetamise valdkonnas on järgmised:

PPP MOODUSTAMINE

- › **Prioriteetide kooskõlastamine ühiste eesmärkide saavutamiseks:** Oluline on eelnevalt selgelt määratleda avaliku ja erasektori partnerluse eesmärk, et kehtestada ühised eesmärgid, mis on kõigi kaasatud partnerite jaoks teostatavad.
- › **Usalduse loomine:** Usalduse puudumist, mis tuleneb olemasolevatest eelarvamustest, võimutaseme mittevastavusest või erinevatest väärtustest ja normidest, saab vältida vastastikuse kindlustunde ja lihtsa usalduse kaudu, näiteks korraldades ametialaste suhete loomiseks korrapäraseid kohtumisi silmast silma.

PPP TÖÖTAB

- > Tõhusad partnerlussuhted: Tõhusat koostööd saab luua, kui partnerluses kehtestatakse ametlikult selged töömehhanismid ja teabevahetussüsteem.
- > Järjepidevuse tagamine: Kõigi partnerite rollide, ülesannete ja vastutuse selge määratlemine parandab avaliku ja erasektori partnerluse järjepidevust ja toimimist.
- > (Ühildumatute) andmete jagamine: Kohandatud poliitikamuutuste eesmärk peaks olema vähendada õiguslikke, organisatsioonilisi või tehnilisi tõkkeid andmete jagamise kanalite ees.

PPP KULTUUR

- > Partnerlusele orienteeritud kultuur: poliitikavahendid peavad suurendama avaliku ja erasektori partnerluse ühetaolisust ja läbipaistvust nii riiklikul kui ka Euroopa tasandil.

Käesoleva väljaande peamine sihtrühm on poliitikakujundajad kohalikul, riiklikul ja Euroopa tasandil. Nad vastutavad üldiselt prioriteetide seadmise, õigusaktide rakendamise ja suuremahuliste ennetusmeetmete algatamise eest. Keskendudes rohkem avaliku ja erasektori partnerlustele, saab luua rohkem võimalusi koostööks.

Partnerluse loomine

Avaliku ja erasektori partnerluse moodustamiseks on erinevaid viise. Üks võimalus on järgida seitset sammu, mis moodustavad CLAIMEDI raamistiku. CLAIMED (*clarify, locate, alert, informate, motivate, empower and direct*) eesmärk on ergutada partnereid, et nad osaleksid kuriteoennetuse algatustes.⁴

Esimene samm on kõigi asjaosaliste ülesannete ja rollide selgitamine. Näiteks soovib linn tegeleda autovargustega oma piirkonnas. Eelneva analüüsi põhjal tuvastas linn vajaduse kodanike tegevuse järele, et oma autosid paremini kaitsta, koos omavalitsuse linnaplaneerimise osakonna jõupingutustega, et tegeleda ohtlike kohtadega, ning tootjate toetusega, kes loovad erilised lukud kui täiendava sihtmärgini jõudmise raskendamise vahendi. Üldiselt teostab selliseid ettevalmistusi vastutav avalik-õiguslik partner, sest sageli on tegemist pikaajaliste poliitiliste eesmärkidega.⁵ Sellest hoolimata võib nendes varajastes etappides konsulteerida sidusrühmadega, näiteks ametiühingutega, valitsusväliste organisatsioonidega või erasektori võtmeisindajatega.⁶

Teiseks tuleb leida asjaomased partnerid. See tähendab, et tuleb leida tootjad või turvafirmad, kes toodavad tõhusaid lukkusi või muid varguste ennetamiseks mõeldud tõkkeid, ning võtta ühendust elanike ühendustega, et jõuda võimalike ohus olevate autoomanikeni, kes asuvad ohtlikes kohtades või nende läheduses. Praktilisel tasandil saab linnavalitsus korraldada seminari või kohtumise, mille kaudu on neil võimalik tutvustada oma plaani ja eesmärke erinevatele ettevõtetele. Seejärel võib planeerida väiksemaid kohtumisi koostöö algatamiseks.⁷ Lisaks otsesele pöördumisele erasektori poole on valitsusvälised organisatsioonid ja kodanikuühiskonna liikumised heas olukorras, et anda oma panus, kuna neil on sageli sidemeid erasektori partneritega, mis võiksid aidata neid laua taha tuua.⁸

Eraõiguslike partneritega ühenduse võtmisel võib riskihindamine hõlbustada sobivate kandidaatide väljaselgitamist. Riskianalüüsi eesmärk on hinnata, milliseid partnereid tuleks kaasata või vältida ja mida nad võiksid avaliku ja erasektori partnerlusse panustada. See võib hõlmata ettevõtte tausta uurimist, kas ta on või on olnud seotud teiste partnerlustega, kes oleks sobiv kontaktisik, keda partnerluses kaasata jne.⁹ Näide on esitatud PACI (Maailma Majandusfoorumi korrupsioonivastase partnerluse algatus) heade tavade suunistes kolmandate isikute nõuetekohase hoolsuse kontrolli läbiviimise kohta (*Good Practice Guidelines on Conducting Third Party Due Diligence*). Need suunistes on organisatsioonidele abivahendiks, mille abil nad saavad ära tunda ja vältida kahtlasi kolmandaid osapooli.¹⁰

Partnerluse moodustamisel on väljakutseks erapooletus. Paljud avaliku sektori osalejad peavad jääma sõltumatuks ja ei saa eelistada ühtegi konkreetset ettevõtet või organisatsiooni. Lahenduseks oleks partnerluse sõlmimine konkreetse ettevõtte asemel mõne

ettevõtteid koondava kogu või esindusliiduga. Näiteks võiks linnavalikogude üksiku tootja väljavalimise asemel pöörduda autotööstuse liidu poole, et eelistada erapooletust.

Pelgalt partnerite leidmisest siiski ei piisa. Vaja on ergutustehnikaid, et teavitada neid sellest, kuidas nad saavad mitte ainult panustada, vaid ka kasu partnerluse sõlmimisest. Selleks tuleb inimesi teavitada probleemi olemusest, ulatusest ja põhjustest ning mõned võivad vajada lisamotivatsiooni. Eelkõige eraõiguslike osalejate puhul võib osutada asjakohaseks stiimulite kasutamine. Partnerid võivad saada ka volitusi. Antud näite puhul võiksid kohalikud elanike ühendused saada korralduslikku abi autolukkude jagamiseks. Lõpuks suunavad algatajad partnerlust seatud eesmärkide täitmisele.¹¹

Prioriteetide kooskõlastamine ja ühiste eesmärkide loomine

Tõhusa avaliku ja erasektori partnerluse loomiseks peavad kõik partnerid oma prioriteetid kooskõlastama, et saavutada selged ja ühised eesmärgid. Selleks peavad partnerid avalikult teatama, miks nad on kaasatud ja mida nad tahavad saavutada, sest avaliku ja erasektori partnerluse loomise põhjused on sageli väga erinevad. See võib tuleneda majanduslikust huvist või sellest, et uued õigusaktid nõuavad avaliku ja erasektori koostööd. Teine oluline liikuma panev jõud on ühiskondlik huvi, näiteks kui konkreetne sektor või asutus seab küsimuse poliitilisse päevakorda.¹² Seega, kui avaliku sektori partnerid on tavaliselt huvitatud teenuste osutamisest kodanikele ja ühiskonnale, siis erasektori partnerid püüavad tavaliselt teenida kasumit, pakkudes oma klientidele toodet või teenust. Mõlemad osapooled peavad leidma ühised prioriteetid.¹³

Erinevate valdkondade ühtlustamiseks tuleb luua ühine alus. Näitena olgu öeldud, et elamutesse sissemurdmine on kuritegu, mis mõjutab kogu ühiskonda. Ohvrid kaotavad oma vara, õiguskaitseorganid peavad varastatud vara üles leidma ja tagasi saama ning kindlustusseltsid peavad hüvitama kahju ja kaotatud esemed. Selle näite puhul on ühisosa selles, et kõik osapooled soovivad ennetada sissemurdmisi, näiteks tugevdades turvameetmeid inimeste kodudes ja nende ümbruses. Õiguskaitseorganid ja omavalitsused saavad teavitada naabruskondi tõhusatest ennetusmeetmetest (nt ukسلukud ja automaatne välisvalgustus) või suunata neid eraõiguslike partnerite juurde, kes pakuvad selliseid tooteid. Teisest küljest võivad kindlustusseltsid anda soodustusi koduomanikele, kes on rakendanud konkreetseid ennetusmeetmeid, luues nii kõigile osapooltele kasuliku olukorra.¹⁴

Projekt STAD in Europe

Projekt STAD in Europe (SiE) keskendub noorte juhuslikule suurele alkoholitarvitamisele. Selles kasutatakse kogukondlikku lähenemisviisi (STAD), mis töötati välja Stockholmis ja mida seejärel katsetati veel kuues kohas (Madalmaades, Sloveenias, Tšehhi Vabariigis, Hispaanias, Saksamaal ja Ühendkuningriigis). Projekti eesmärk on piirata alkoholi kättesaadavust neljas keskkonnas: ööelu, festivalid, avalik keskkond (nt pargid ja rannad) ja eraeluline keskkond (nt kodus). Nad kasutasid kogukonna kaasamist, jõustamist ja koolitust alkoholi vastutustundliku pakkumise kohta. Stockholmis vähendati selle tulemusel alkoholi liigtarbimist, alaealiste joomist ja alkoholi seotud agressiivsust.

Selles projektis mängisid olulist rolli mitut asutust hõlmavad partnerlused. Sõltuvalt projekti asukohast erinesid kaasatud partnerid. Peamiselt olid kaasatud kohalikud omavalitsused, tervishoiuasutused, õiguskaitseorganid, terviseedendajad, koolid, ööeluasutuste omanikud ja juhid ning toidupoed. Leiti, et olemasolevad sotsiaalsed suhted hõlbustasid kogukonna kaasamist. See oli nii Sloveenias, kus olid olemas sõltuvustega tegelevad kohalikud aktiivrühmad, mis hõlmasid paljusid nõutavaid sidusrühmi.

Ööeluasutused kartsid müügi mahu vähenemist või ei soovinud rakendada uusi meetmeid, kui seda ei nõuta seadusega. Osutus vajalikuks, et baarid saavad koolitust alkoholi müügi kohta alaealistele ja selle laiemate tagajärgede kohta, mida see võib kaasa tuua kogukonnale. Lisaks sellele saab müügi kaotamise ohtu vähendada, kohandades praeguseid alkoholi müügitehnikaid ja pakkudes alaealistele rohkem mittealkohoolseid jooke.¹⁵

Lisateavet leiate aadressil: SiE - STAD in Europe.

Nii avaliku kui ka erasektori osalejad võivad olla kõhklevad avaliku ja erasektori partnerluses osalemise suhtes. Seetõttu on oluline, et avaliku sektori partneritel oleks selge nägemus sellest, mida avaliku ja erasektori partnerluse eesmärk on saavutada, samas kui avaliku ja erasektori partnerluse teema peaks olema mõistlik ka kaasatud erasektori partnerite jaoks.¹⁶ Stiimulite kasutamine võib motiveerida erasektorit ühinema. Esiteks on avaliku ja erasektori partnerluse loomise õiguslik nõue sageli juba iseenesest stiimuliks. See kehtib regulaarselt küberkuritegevuse valdkonnas, kus sellistelt ettevõtetest nagu Meta või Twitter nõutakse meetmete võtmist veebivägivalla, näiteks vihakõne vastu. Kuigi seadusandlik

nõue ei tekita automaatselt avaliku ja erasektori partnerlust, ühendab see siiski avaliku ja erasektori osalejaid ning loob potentsiaalselt aluse edasiseks koostööks.

Teine stiimul puudutab majanduslikku kasu, mida avaliku ja erasektori partnerlus võib aidata tagada. Näiteks avaliku korra parandamine (nt prügi vähenemine või ohutumate tänavate loomine) parandab naabruskonda, kus ettevõtte kontor asub, muutes selle seeläbi klientide jaoks turvalisemaks ja meeldivamaks. Teine võimalus võiks olla toetuste, subsidiumide või maksusoodustuste andmine ettevõtetele, kes panustavad ühiskonda. Lisaks

sellele võib partnerlus suurendada organisatsiooni sisemist ja välist mainet. Reisibürood võivad aidata õiguskaitseorganeid, teatades kahtlustäratavatest ärakasutamise või inimkaubanduse juhtumitest. Negatiivne avalik tähelepanu võib reisibüroole tõsiselt kahju teha, samas kui lood lapstööjõu kasutamise juhtumite ärahoidmisest võivad tuua kaasa positiivse meediakajastuse. Hea maine loomine võib tuua kaasa klientide arvu suurenemise ja meelitada uusi töötajaid. Lisaks sellele aitab töötajatele anda tunde, et nad aitavad kaasa sotsiaalvaldkonna edendamisele, ning tekitada uhkustunnet ja lojaalsust ettevõtte suhtes.¹⁷

Usalduse loomine

Vaieldamatult on avaliku ja erasektori partnerluse loomisel suurimaks väljakutseks partnerite vahelise usalduse loomine. Positiivsete töösuhete saavutamiseks on vaja, et kõigi partnerluses osalevate isikute vahel valitseks usaldus. Eriti turvalisuse valdkonnas võivad organisatsioonid olla vastumeelsed teatud liiki teabe jagamisel, seega võib vastastikuste tagatiste andmine mängida veelgi olulisemat rolli partnerite vahelise konfidentsiaalsuse tagamisel.¹⁸ Kuigi avaliku ja erasektori partnerluse algusest peale on vaja elementaarset usaldust, võtab usaldussuhete loomine aega. Seepärast algab avaliku ja erasektori partnerluse loomine sageli väikeste sammudega (nt kohtumised, mitteametlikud arutelud või ühised tegevused), mis viitavad usaldatavusele, aususele või pädevusele teiste partnerite silmis.¹⁹

Sellegipoolest on palju probleeme, mis vähendavad partnerite vahelist usaldust juba algusest peale. Üks silmapaistev raskus seisneb eelarvamustes, mis on olemas nii avaliku kui ka erasektori suhtes.²⁰ Näiteks on levinud mure, et erapartnerid suunavad partnerlust oma ärihuvide suunas.²¹ See eelarvamus on seotud asjaoluga, et usaldus ei ole seotud ainult inimestevaheliste suhetega. Seda mõjutavad ka korralduslikud normid ja väärtused, mida iga inimene ise kaasa toob. See, kas partnerid usaldavad üksteist ja kas nad usaldavad oma organisatsiooni, on kaks erinevat küsimust.²² Mis puutub lahendusse, siis võivad partnerid võimaluse korral jätta oma organisatsioonilised rollid seljataha, et keskenduda täielikult etteantud eesmärkidele. Samal ajal võib see vähendada olemasolevaid eelarvamusi ja algatada avatumaid arutelusid.

Kui elementaarne usaldus on saavutatud, on järgmine samm selle usalduse säilitamine. See nõuab pidevat ja teadlikku pühendumist ning võib kergesti kaduda,

näiteks kui uued partnerid ühinevad olemasoleva koostööga või kui olemasolevad partnerid ei ole piisavalt kaasatud.²³ Usalduse järjepidevuse tagamiseks on oluline korrapärane, eelistatavalt silmast silma suhtlemine, sest see loob sisukamat suhtlust kui üksnes kirjalik või veebipõhine suhtlus. Näost-näku suhtlemine võimaldab ka korraldada seltskondlikke üritusi, mille käigus partnerid saavad üksteisega tutvuda ja luua ametlikke (ja mitteametlikke) sidemeid. Lisaks sellele kohustavad regulaarsed kohtumised (mis on kavandatud

Both public and private actors might be hesitant to take part in a PPP. It is therefore important that the public partners have a clear vision of what the PPP aims to achieve, while the topic of the PPP should also make sense for the private partners that are to be involved.

kokkuleppel kõigi osalejatega) partnereid süstemaatiliselt osalema. Siiski on oluline meeles pidada, et liiga palju kohtumisi võib osalejate jaoks muutuda stressi allikaks. Alternatiivsed võimalused on temaatilised arutelud, mille käigus osalejad jagavad teavet konkreetsete alateemade kohta, või ühised koolitusüritused, mille käigus uuritakse, kuidas erinevad fookusvaldkonnad võivad olla omavahel seotud.²⁴

Kokkuvõtteks võib öelda, et kõik partnerlused on dünaamilised ja arenevad kogu oma eksistentsi jooksul. Kuigi usaldus on vajalik tegur partnerluse loomisel, ei ole see piisav vahend, et tagada partnerluse tõhus toimimine. Selleks on vaja ka organisatsioonilisi struktuure, mis keskenduvad tõhusale koostööle üldiselt.²⁵

Partnerlustöö

Avaliku ja erasektori partnerlused esinevad eri kujul, vormis ja keerukusega. James Austin on loonud koostöö kogumi, et liigitada avaliku ja erasektori partnerlusi nende missiooni, pühendumise taseme, ressursside hulga, tegevuste ulatuse ja koostöimise taseme alusel (vt joonis 1). See koosneb kolmest komponendist ja aitab partnerlusi strateegiliselt liigitada. Heategevuslikus etapis on partnerite vaheline suhtlus minimaalne ja toimub peamiselt ühe partneri poolt teisele antud rahaliste vahendite näol. See toimub näiteks siis, kui kirjastusettevõtte rahastab materjale, mida koolid saavad kasutada oma kiusamisvastases programmis.

Tehinguline etapp hõlmab põhjalikumalt koostööd, näiteks ressursside vahetamist tegevuste korraldamiseks või vahendite loomiseks. Näitena võib tuua Nacka (Rootsi) kohaliku kuritegevuse ennetamise nõukogu, mis kasutab tööühmi kohaliku turvalisuse suurendamiseks. Need tööühmad koosnevad erinevate sektorite ja üksuste esindajatest, nagu õiguskaitseorganid, koolid, kohalikud

ettevõtted, kaubanduskeskused, kinnisvaraühingud. Tööühmad kohtuvad kuus korda aastas ja keskenduvad ühistele kohalikele probleemidele, nagu näiteks prügi ja avaliku korra rikkumine.²⁶ Sellegipoolest piirduvad nende tähelepanu ja tegevus oma töövaldkonnaga.

Lõpuks, lõimingu etappi kuuluvad partnerlused, mis on täielikult või osaliselt ühendanud oma missiooni ja tegevused. Sellised ühisalgatused esindavad strateegilise koostöö kõrgeimat taset.²⁷ Näitena võib tuua Rotterdami sadama ja sellega piirneva tööstuspiirkonna avaliku ja erasektori partnerluse, mida nimetatakse ühtseks tööstus- ja sadamatuletõrjepiirkonnaks (Unified Industrial & Harbour Fire Department). See organisatsioon ühendab avaliku tuletõrje ülesandeid tööstusettevõtete tuletõrjeüksustega ja pakub vastastikust abi Rotterdami linnale, sadamale, lähedalasuvale Rozenburgi omavalitsusele ning enam kui 50 Seveso ettevõttele (st ettevõtetele, mis käitlevad, toodavad või hoiustavad ohtlikke aineid, nagu rafineerimistehased või naftalaod).²⁸

Joonis 1: Koostöökogum (Austin, 2000).

Avaliku ja erasektori partnerluse algataja ja kaasatud partnerid peavad otsustama, millist tüüpi avaliku ja erasektori partnerlust nad soovivad moodustada, lähtudes oma vajadustest ja eesmärkidest. Siiski on tavaline, et partnerlused arenevad aja jooksul, näiteks kui viiakse ellu rohkem tegevusi, muutub vajalikuks suurem kaasamine. Igal juhul eeldab tõhus partnerlus tõhusat tööd, et partnerid oleksid põhimõtteliselt, kuid pidevalt kaasatud.²⁹

Tõhusad partnerlussuhted

Kõikide partnerite vahelised head töösuhted on vajalikud sisuka dialoogi loomiseks ja eelnevalt seatud eesmärkide saavutamiseks. Eesmärke on võimalik saavutada ainult siis, kui toetuda teiste partnerite panusele ja pädevusele. Tõhus koostöö sõltub usalduse tasemest, juhtkonna pädevusest, koostöömehhanismidest ja kommunikatsioonistrateegiast partnerluses.³⁰

Soovitav on, et asjaomased partnerid peaksid koostama kokkuleppe, et partnerlus ametlikult luua.

See kokkulepe võib olla eri vormis, alates vastastikuse mõistmise memorandumist või tegevusjuhendist kuni ühise missioonikirjani või mõne muu standardiseeritud lepinguni. Sõltuvalt soovitud formaalsuse tasemest peaks see hõlmama erinevaid küsimusi. See võib ulatuda üldisest lepingust, milles kirjeldatakse partnerlust ja selle valdkonda, kuni kindla deklaratsioonini, milles määratakse kindlaks kõigi partnerite eesmärgid, tegevused ja kohustused.³¹

Sofielundi lähenemisviis

2014. aastal loodi Malmö Sofielundi piirkonnas kohalikku võrgustikku koondav ühing. Ühing on Malmö linna ja selle linnaplaneerimisosakonna, politsei, üürnike-omanike ühingu, kinnisvaraomanike, pankade ja ettevõtete partnerlus. Selle loomise põhjustas ulatuslik kuritegevusega seotud probleem, alates graffitist ja vandalismist kuni uimastikaubanduseni, mida Sofielundis esines.

Nad keskenduvad kahele põhiküsimusele: piirkonna turvalisuse ja puhtuse suurendamine. Konkreetseid meetmeid hõlmasid turvakaameraid ja politsei kohalolekut tänavatel, kohalike elanike poolt korraldatud ohutuskäike ja koristustöid ning elanike harimise koolitusi, mida korraldasid kohalikud tuletõrjemeetnikud ja kindlustusfirmad.

See lähenemisviis on asjakohane näide avaliku ja erasektori partnerluse kohta, sest sellega võeti Rootsis kasutusele uut tüüpi partnerlus, milles igal partneril olid selged kohustused. Kui linn rahastas linnaarengu koordinaatoreid, kes tegutsesid ühingu operatiivjuhtidena, siis juhatus koosnes partnerorganisatsioonidest (st jäätmekäitlusorganisatsiooni, päästeteenistuse ja õiguskaitseorganite) kokku tulnud liikmetest. See tagas igakülgsed arutelud, mis viisid kiirete otsuste tegemiseni, mida kõik partnerid toetasid.

Lisateavet projekti ja partnerluse kohta leiate aadressil: Sofielundi lähenemisviis | EUCPN.

By defining the structure of a PPP, all actors, organisations and departments included will have clear mandates and will know who is responsible for which task. This, in turn, can clarify the levels of accountability towards each other but also towards the wider public.

Avaliku ja erasektori partnerluse struktuur peab samuti olema täpselt määratletud, et kõik osalejad mõistaksid üksteise osa ja kõik töötaksid ühiste ja vastastikku seatud eesmärkide nimel.³² See on oluline, et tagada, et üksikud osalejad ei kaotaks oma identiteeti. Organisatsiooni skeem annab ülevaate kõigist partneritest, nende positsioonidest ja vastutusosaladest. Sellised skeemid võivad erineda sõltuvalt sellest, kui suur, ametlik ja struktureeritud on avaliku ja erasektori partnerlus. Väikese mitteametliku partnerluse puhul võib piisata juba tabelist, kus on loetletud iga osaleja ülesanded.³³ Suuremate avaliku ja erasektori partnerluste puhul on võimalik, et on vaja põhjalikumat organogrammi. Sofielundi näitel võiks juhatus olla skeemi ülemises osas märgitud juhtimistasandiks. Operatiivsed osalejad on sel juhul linna poolt rahastatavad linnaplaneerijad, mis paigutatakse allapoole. Lõpuks tulevad seotud sidusrühmad, näiteks töörühmad või nõuandvad komisjonid, mis antud juhul võivad olla üürnike-omanike ühendused, kinnisvaraomanikud ja muud ettevõtjad.

Avaliku ja erasektori partnerluse struktuuri määratlemisel on kõigil osalistel, organisatsioonidel ja osakondadel selged volitused ja nad teavad, kes millise ülesande eest vastutab. See omakorda võib selgitada vastutuse taset üksteise, aga ka laiemal avalikkuse ees.

Järjepidevuse tagamine

Avaliku ja erasektori partnerluse puhul on oluline, et see oleks püsiv, et saavutada eelnevalt kindlaks määratud tulemusi. Eriti ennetustöö puhul on partnerlused sageli pikaajalised investeeringud ja seetõttu ei anna kohe tulemusi.³⁴ Jätkusuutlikkuse puhul on olulised teatavad põhiaspektid. Regulaarne, kuid mitte liigne teabevahetus tagab pideva aruandluse ja võimaldab vajaduse korral teha kohandusi. Tõhusad järelevalvevahendid (näiteks standardiseeritud eduaruanded ja järelkohtumised) hõlbustavad arvestuse pidamist ja tagavad, et partnerlus jääb tõhusaks ja annab eelnevalt kindlaks määratud tulemusi.³⁵

Selleks, et avaliku ja erasektori partnerlus jääks püsima, peavad selle ressursid olema piisavad ja pikaajaliselt tagatud. Selliste ressursside hulka kuuluvad aeg, personal ja rahastamine.³⁶ Rahastamine peab olema jätkusuutlik, et avaliku ja erasektori partnerlused saaksid alustada pikaajalist koostööd, ilma et nad peaksid muretsema või kohandama oma tegevust piiratud eelarve tõttu.³⁷ Partnerluses osalevatel isikutel peab olema piisavalt aega, eriti kui nad ühendavad selle rolli oma igapäevatööga.³⁸ Lisaks nõuab esindatuse ja pühendumuse järjepidevuse tagamine selgelt dokumenteeritud protsesse, et määratleda, kui palju aega on vaja avaliku ja erasektori partnerluses osalemiseks ja millist pühendumust soovitakse.³⁹

Kohalikud kuriteoennetusnõukogud

Kohalikud kuriteoennetusnõukogud kujundavad kuritegevuse ennetamise ja turvalisuse strateegiaid konkreetsetes piirkondades või linnades, tehes otsuseid ühiselt. Neisse kuuluvad tavaliselt erinevad osapooled, näiteks linnavolikogu, kohalikud õiguskaitseüksused ja linnapea. Kuid mõned kohalikud nõukogud hõlmavad ka erasektori esindajaid, näiteks elanike- ja elamuühendusi, kohalikke ettevõtteid või ühistranspordi korraldajad.

2020. aastal loodi projekti “Be Secure Feel Secure” (BSFS) raames Pireuse (Kreeka) kohalik kuriteoennetusnõukogu. Kuigi Pireuse nõukogu näis tegutsevat tõhusalt, oli tal käivitamisetaapis teatavaid raskusi:⁴⁰

- > kõigi partnerite kaasatuse säilitamine;
- > riigiasutuste ebapiisav kaasamine;
- > raskused pikaajalise järjepidevuse ja järelmeetmete tagamisel, osaliselt ebapiisava ja ebaühtlase sisekommunikatsiooni tõttu;
- > personali ja rahaliste vahendite puudus;
- > kohalike elanike vähene osalemine meetmete väljatöötamisel ja rakendamisel.

Selle tulemusena on BSFS-projektis tuvastatud mõned peamised õppetunnid partnerluse loomisel, nagu näiteks kohalikud kuriteoennetusnõukogud:

- > selgitage selgelt ja järjestage partnerluse jaoks kesksed prioriteedid;
- > keskenduge piiratud arvule meetmetele ja eesmärkidele, et tagada nende tegelik elluviimine;
- > võtke kasutusele lihtsad ja nähtavad koostöömehhanismid;
- > tagage, et kõik partnerid on valmis ja võimelised partnerlust jälgima ja hindama.

Lisateavet leiate BSFSi kohalikust kuriteoennetusnõukogust: Kohalik kuriteoennetusnõukogu: eksperiment hea valitsemistava kuritegevuse ennetamiseks - Be Secure Feel Secure (BSFS) (bsfs-piraeus.eu)

Kokkuvõtteks võib öelda, et ressursid ei pea olema mitte ainult pidevad, vaid neid tuleb ka tõhusalt kasutada. Kui rahastamine on tagatud, kuid partnerid ei ole pühendunud, siis partnerlus ikkagi ebaõnnestub ja ei anna väärtuslike tulemusi. Kui partnerid on

pühendunud, kuid nende tegevuse toetamiseks ei ole vahendeid, siis saavutatakse vähe. Auditid, järelevalve ja protsessi hindamine aitavad tagada järjepidevust ja säilitada ülevaadet sellest, milliseid ressursse ja kuidas kasutatakse.

Teabe jagamine

Andmete jagamisel ilmnevad tavaliselt kaks probleemi. Esimene neist puudutab ühildumatute andmetüüpide käsitlemist. Mõned partnerlused püüavad koostööd teha, kuid olemasolevad mehhanismid ei ole omavahel kooskõlas. See võib tuleneda seadusandlikest takistustest, mis määravad, et andmete jagamine on piiratud teatud tingimustel või konkreetsete ülesannete jaoks, või võib tuleneda organisatsioonilistest ja tehnilistest küsimustest juhtudel, kui vajalike IT-struktuuride loomine või kohandamine on liiga kallis.⁴¹

Näiteks Schengeni infosüsteem (SIS) on Euroopa julgeoleku- ja piirihalduse eesmärgil kasutatav

andmebaas, mis sisaldab andmeid tagaotsitavate või kadunud isikute ning kadunud ja varastatud esemete kohta. Politsei saab sisestada varastatud paadi laevakere numbrit, mis tekitab hoiatuse, kui see leitakse kusagil ELis.⁴² Siiski ei ole kõik riiklikud andmebaasid SISiga kooskõlastatud, mis tähendab, et teatud riigid saavad näiteks iga varastatud paadiga siduda ainult ühe laevakere numbrit, selle asemel, et oleks võimalik siduda asjaomase objektiga mitu identifitseerimisnumbrit. Selle näite puhul ei ole vaja ajakohastatud õigusakte ja vajalikud tehnoloogilised struktuurid on Euroopa tasandil juba olemas. On vaja vaid viia iga riiklik andmebaas vastavusse selle Euroopa variandiga.

CIRCAMP programm

Internetiga seotud laste kuritarvitamise projekti (CIRCAMP) programm on COSPOLi (politsei terviklik strateegiline operatiivplaneerimine) algatus, mille eesmärk on luua lahendus laste seksuaalse ekspluateerimise probleemile internetis. See hõlmab õiguskaitseorganite, valitsusväliste organisatsioonide ja tulundusettevõtete (internetiteenuste pakkujad ja finantsasutused) partnerlust. Üks selle peamisi eesmärke oli rakendada laste seksuaalse kuritarvitamise vastast filtrit (CSAADF), mis takistab juurdepääsu laste seksuaalse ekspluateerimise kujutistele internetis.

Selle veebifiltri on loonud Telenor, mis on Norra suur digitaalteenuste pakkuja mobiilside- ja televisiooniteenuste valdkonnas. Üks filtriga seotud probleemidest on see, et erinevad riiklikud õigusaktid koos üldiste privaatsusprobleemidega takistasid selle kõikehõlmavat rakendamist teistes Euroopa liikmesriikides. CIRCAMP pidi leidma alternatiivseid, kohandatud lahendusi, mis sobiksid iga riigi konteksti. Automaatse filtri paigaldamise asemel otsustasid mõned riigid lasta oma õiguskaitseametnikel enne blokeerimist kinnitada selliste materjalide olemasolu veebisaidil. Teistes riikides tehti koostööd valitsusväliste organisatsioonidega musta nimekirja koostamiseks, et vältida veebisisu piiramist valitsuse poolt. Ühendkuningriigi puhul pidas Internet Watch Foundation sellist musta nimekirja, mida jagati õiguskaitseorganite ja internetiteenuste pakkujatega.⁴³

Lisateavet leiate aadressil: Telenor.

Teine probleem on paljude inimeste, organisatsioonide või sektorite vastumeelsus andmete jagamisel teistega, kuna see võib kergesti muutuda konfidentsiaalsuse või eraelu puutumatus rikkumiseks.⁴⁴ Seetõttu on oluline tasakaalustada andmete jagamise eelised ja riskid, st seadusandlikud ja eraelu puutumatus piirangud ning avalikud huvid. See nõuab olulisi jõupingutusi poliitilisel tasandil, et näiteks vähendada tarbetuid takistusi piiriüleisel andmete jagamisel või kehtestada suunised konkreetsetele sektoritele.

Üks viis andmete jagamise kontrollimiseks on viie turvaprogrammi raamistik. Iga "turvapunkt" hõlmab küsimusi, mille abil hinnatakse avalikustamise riski konkreetset aspekti. Kuigi raamistiku eesmärk on hõlbustada andmete turvalist jagamist, välditakse sellega ülereguleerimist. Need viis aspekti on järgmised:⁴⁵

- **1. Turvalised inimesed:** kas kasutajal on õigus andmetele juurde pääseda ja neid kasutada?
- **2. Turvalised projektid:** kas andmeid kasutatakse asjakohasel eesmärgil?
- **3. Turvalised seaded:** kas juurdepääsukeskkond (nt vajadus isikliku autentimise järele, IT-järelevalve, lukustatud ruum kontoris) takistab volitamata kasutamist?
- **4. Turvalised andmed:** kas andmete suhtes on kohaldatud asjakohast ja piisavat kaitset?
- **5. Turvalised väljundid:** kellel on juurdepääs väljundile ja (kuidas) jagatakse seda?

Kui õiguskaitseorganid leiaksid varastatud mootori, mis ei ole seotud SISiga, võiksid nad eelmise näite juurde tagasi pöördudes küsida vajalikku teavet autotootjatelt või -müüjatelt, et tuvastada viimase omaniku isik ja loodetavasti leida vastavus. Sellisel juhul võiksid nii õiguskaitseorganid kui ka edasimüüjad vastata nendele küsimustele kehtivate määruste alusel ja esitada oma kriteeriumid, et hõlbustada teatavat kokkulepet teabe jagamise kohta. Oluline on siiski rõhutada, et neid probleeme ei saa lahendada üheainsa lahenduse rakendamisega. Andmehaldusraamistikud peavad arvestama seda, millist tüüpi, millises kontekstis ja millises sektoris andmeid kogutakse ja/või jagatakse, sest politsei käsutuses olev teave erineb sellest, mida kogub kool või autotootja.⁴⁶

One way in which to control data sharing is the Five Safes Framework. Each 'safe' entails questions to assess a specific aspect of the disclosure risk.

Üks konkreetne meede, mida avaliku ja erasektori partnerlused võivad rakendada, on konfidentsiaalsusleping teabe jagamise kohta.⁴⁷ See on kokkulepe, milles partnerid kohustuvad mitte avalikustama konfidentsiaalset või omandiõigusega kaitstud teavet. Sellele vaatamata peaksid avaliku ja erasektori partnerlused püüdma vältida ebavajalikku konfidentsiaalsust. Eriti mitteametliku avaliku ja erasektori partnerluse puhul peaksid kõik asjaosalised võimalikult suures ulatuses usaldama oma partnerite diskreetsust.⁴⁸ Teine võimalus on luua veebifoorum, mis toetaks olemasolevaid (ja potentsiaalselt ebapiisavaid) teabevahetusmehhanisme. Eraldi veebifoorumeid saab kasutada üldise teabe, uudiste ja ajakohastuste lihtsaks ja turvaliseks jagamiseks. Tulles tagasi eelmise näite juurde, võiks politsei sellistes olukordades potentsiaalselt pöörduda partnerite poole erafoorumi kaudu, et küsida teavet.⁴⁹

Partnerlus- kultuur

Nagu eelnevalt märgitud, ei ole ühist strateegiat avaliku ja erasektori partnerluse loomiseks, kuid määravaks teguriks on see, et see peaks olema partnerlusele suunitletud sisuga.⁵⁰ Poliitikakujundamise tasandil tuleb toetada avaliku ja erasektori partnerluse loomist ja toimimist, et lahendada olemasolevaid probleeme, nagu usalduse ja järjepidevuse puudumine. See omakorda suurendaks avaliku ja erasektori partnerluse stabiilsust ja meelitaks ligi rohkem huvitatud partnereid.

Partnerlusele orienteeritud kultuur

Esiteks on vaja poliitilisi vahendeid (määruste, suuniste või (riikliku) tegevuskava kujul), et ühtlustada avaliku ja erasektori partnerluse loomist, toimimist, selgust ja läbipaistvust.⁵¹ Konkreetsemalt võib iga valitsusasutus rakendada oma raamistikke või suuniseid, mis on suunatud konkreetsele teemale või sektorile. .⁵²

Turvalise ettevõtluse tegevusprogramm 2023-2026

Iga kolme aasta tagant avaldab Hollandi riiklik kuritegevuse kontrollimise platvorm (*Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing*) oma programmi "Turvaline ettevõtlus". See programm stimuleerib avaliku ja erasektori partnerlust, et võidelda ettevõtete vastu suunatud kuritegevusega ning kuritegevuse tahtliku (ja tahtmatu) soodustamisega ettevõtete poolt.⁵³

Selles keskendutakse kolmele teemale (küberkuritegevus, organiseeritud kuritegevus ja varavastane kuritegevus), pakkudes samas konkreetseid soovitusi ja meetmeid tõhusate partnerluste loomiseks. Näiteks organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemiseks on programmis määratletud järgmised meetmed:

- > haavatavate sektorite usaldusisiku määramine, kes on ühenduslülilik avalike ja eraõiguslike üksuste vahel;
- > Vastupidavus- ja teadlikkuse tõstmise koolitus haavatavatele sektoritele (nt puhkepargid ja kämpingud);
- > Potentsiaalsete partnerite sõelumisel abistamine;
- > Muu hulgas juriidilise toetuse pakkumine, et suunata ja soodustada andmete jagamist;
- > Digitaalse platvormi loomine nii teabe jagamiseks kui ka võimalike uute partneritega ühenduse loomiseks.

Selle tegevusprogrammi oluline partner on turvalise ettevõtluse platvorm (*Platform Veilig Ondernemen*). Need platvormid on piirkondlikud algatused, mis hõlmavad õiguskaitseorganeid, omavalitsusi, ettevõtteid, õigussektorit ja kutseühendusi, mille eesmärk on kuritegevuse ennetamine ja selle vastu võitlemine. Kui riiklik kuritegevuse kontrollimise platvorm on riiklik partnerlus, siis turvalise ettevõtluse platvormid tagavad selle rakendamise kohalikul tasandil. Seetõttu võib seda pidada heaks näiteks teistele riikidele või piirkondadele, kes soovivad luua avaliku ja erasektori partnerluse poliitikameetmeid.

Lisateavet leiate aadressilt: Actieprogramma Veilig Ondernemen 2023 t/m 2026 | Rapport | Rijksoverheid.nl

Teiseks, valitsuse toetus rahastamise osas aitaks kaasa partnerluskultuuri loomisele. Koos poliitiliste meetmetega võib piisav ja pidev rahastamine käivitada palju avaliku ja erasektori partnerlusi, kuid paljudes riikides nõuavad need kaks tingimust põhjalikke sotsiaalpoliitilisi muutusi.⁵⁴ Siiski tuleb vältida liigset reguleerimist ja kontrolli, et jätta ruumi paindlikkusele ja mitmekesisusele. Liiga ranged suunised ja rahastamisnõuded heidutavad potentsiaalseid partnereid ja uut tüüpi avaliku ja erasektori partnerlusi.⁵⁵

Lõpuks on oluline, et avaliku ja erasektori partnerlust jälgitaks ja hinnataks. Ainult siis on võimalik kindlaks teha, kuidas ja kas partnerlust ja selle meetmeid on (õigesti) rakendatud, millised võivad olla selle tulemused ja mõju ning kuidas seda tulevikus parandada. Näitena võib tuua, et Brasiilia avaliku ja erasektori partnerluse tulemusel, mis käsitles laste seksuaalset ärakasutamist, suurenes üle 15-aastaste alaealiste ohvrite häbimärgistamine. Kuigi nii turismi- kui ka ehitussektor aitasid aktiivselt kaasa laste seksuaalse ärakasutamise vastu võitlemise kampaaniatele ja üritustele, jäeti noorukid üldiselt ennetusmeetmetest välja, kuna nende otsustusvõimet peeti ekslikult täiskasvanute omaga võrreldavaks. Seetõttu ei peetud neid üldiselt ohvriteks, kui nad kogesid seksuaalset ärakasutamist.⁵⁶ Seetõttu, kuigi partnerlust üldiselt julgustatakse, ei ole kõik avaliku ja erasektori partnerlused tõhusad ega anna positiivseid tulemusi. Seetõttu vajavad PPP-d sisulist juhendamist. Ideaaljuhul on hindamise ülesehitus kirjeldatud eespool nimetatud poliitikavahendites, nii et avaliku ja erasektori partnerlused ei pea alustama tühjalt kohalt. Teine võimalus on, et organisatsioonid või valitsuse juhitud algatused toetavad avaliku ja erasektori partnerlust nõustamise, koolituse või praktilise abi andmise kaudu.

Euroopa avaliku ja erasektori partnerluse võimalused

Nagu eespool mainitud, puudub praegu paljudes ELi liikmesriikides kehtestatud raamistik, mis suunaks avaliku ja erasektori partnerluse rakendamist või kirjeldaks selle kasutamist. Umbes 90% Euroopa avaliku ja erasektori partnerlustest, mis on loodud ajavahemikul 1990-2016, on koondunud Prantsusmaale, Hispaaniasse, Portugali ja Saksamaale.⁵⁷ Üks selgitus võib olla selles, et Euroopa tasandil puuduvad üldised struktuurid, mis tõhustavad koostööd avaliku ja erasektori partnerite vahel.⁵⁸ Näiteks näitas auditeeritud ELi toetatud avaliku ja erasektori partnerluste hindamine, et nende nõustamise tase oli hea ja poliitika rakendamine kiire, kuid sageli ei olnud nende juhtimine tõhus ja seetõttu ei andnud nad piisavalt head tulemust.⁵⁹ Avaliku ja erasektori partnerluse alustamisele eelnevate analüüside puudumine tõi sageli kaasa kulutõhususe puudumise ning partnerluse alakasutamise, kuna kasutati ebasobivaid lähenemisviise ja erasektori partnerite jaoks puudusid stiimulid.⁶⁰

Sellest tulenevalt on vaja avaliku ja erasektori partnerluse raamistikke Euroopa tasandil. Selline raamistik peaks hõlmama võimalikke rahastamismehhanisme, nõustamiskanaleid, põhilisi standardiseeritud menetlusi ja lepinguid, analüüsikavasid ja hindamismudeleid.⁶¹ Need vahendid võivad olla kasulikud ka struktureeritud teabevahetusele era- ja avaliku sektori partnerite vahel ja heade tavade jagamisele ning võivad olla suunamisvahendiks.⁶²

Consequently, there is a need for PPP frameworks on a European level. Such framework should include potential funding mechanisms, advisory channels, basic standardised procedures and agreements, analysis plans and evaluation models.

Rahvusvaheline avaliku ja erasektori partnerluse raamistik

Laste õiguste ja ettevõtluse põhimõtted (Children's Rights and Business Principles - CRBP)⁶³ on kümne põhimõtte kogumik, mis suunab erasektorit laste õiguste kaitsmisel ja toetamisel. Kuigi CRBP ei ole siduv, on see hea näide selle kohta, kuidas määratleda ja suurendada erasektori vastutust seoses laste õiguste kaitsmisega. Näiteks esimene põhimõte keskendub austusele ja toetusele. See nõuab, et ettevõtted integreeriks laste õigused oma tegevusjuhendisse, äriplaani ja muudesse põhimõttesse ning looksid selged juhised, mida jälgitakse organisatsiooni kõigil tasanditel.⁶⁴

CRBP-ga on seotud tegevusjuhend (käitumisjuhend laste kaitsmiseks seksuaalse ekspluateerimise eest reisimisel ja turismis). Koodeks on paljude sidusrühmade algatus, mis toetab reisi- ja turismitööstust eelkõige laste seksuaalse ekspluateerimise ennetamisel, pakkudes toetust ja vahendeid. Nad teevad koostööd muu hulgas hotellide, lennufirmade, restoranide ja reisibüroodega. Kõik partnerid kohustuvad järgima kuut kriteeriumi laste kaitsmiseks, näiteks lisama kogu tarneahela lepingutesse nulltolerantsi klausli või koolitama töötajaid laste seksuaalse ekspluateerimise äratundmiseks ja sellest teatamiseks.⁶⁵

Sellised algatused hõlbustavad koostööd rahvusvahelisel tasandil, selle asemel et anda riikide valitsustele ülesanne luua avaliku ja erasektori partnerlusi rahvusvaheliste ettevõtete igas nende jurisdiktsiooni alla kuuluvas valdkonnas.

Euroopa tasandil tegutsevad avaliku ja erasektori partnerlused peaksid ilmselt võitlema samasuguste probleemidega nagu riiklikul või kohalikul tasandil. Kõnealused partnerlused peaksid olema väga läbipaistvad seoses sellega, kuidas nende koostöö on kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse, eraelu puutumatuse poliitika ja üldiste inimõigustega.⁶⁶ Pikaajalised avaliku ja erasektori partnerlused tuleks korrapäraselt läbi vaadata, et olla kursis tehnoloogiliste uuenduste ja poliitiliste muudatustega.⁶⁷

Kokkuvõte

Avaliku ja erasektori partnerlus on avaliku ja erasektori osalejate vaheline kokkulepe, mille raames nad teevad koostööd ühise eesmärgi saavutamiseks. Avaliku ja erasektori partnerlus on ühiskonnas üha enam levinud, osaliselt seetõttu, et see võib võtta erinevaid vorme sõltuvalt teemast, eesmärkidest ja partnerite osalemise tasemest. Sellise partnerluse mitmekesisuse tõttu on avaliku ja erasektori partnerluse loomine ja jätkamine seotud mitmete väljakutsetega.

Esiteks võivad avaliku ja erasektori partnerluse moodustamist takistada kokkusobimatud prioriteedid ja usalduse puudumine. Erineva taustaga partneritel on tavaliselt avaliku ja erasektori partnerluses osalemiseks erinevad põhjused (nt majanduslikud, ühiskondlikud või seadusandlikud motiivid). Seetõttu on oluline eelnevalt selgelt arutada ja määratleda avaliku ja erasektori partnerluse eesmärki, et töötada ühiste eesmärkide ja sihtide nimel, mida kõik partnerid saavad rakendada. Lisaks on väga raske luua ühiste eesmärkidega avaliku ja erasektori partnerlust, kui partnerid ei usalda üksteist. Usalduse puudumine võib olla seotud olemasolevate eelarvamuste, võimutaseme ebavõrdsuse või erinevate organisatsiooniliste normide ja väärtustega. Nende probleemide vältimiseks on tõhusaks vahendiks kõigi partnerite vaheliste suhete parandamise hõlbustamiseks regulaarsed silmast-silma vahetused, mille käigus inimesed jätavad oma organisatsioonilised rollid seljataha.

Teiseks on avaliku ja erasektori partnerluse tõhusaks toimimiseks vaja tõhusaid partnerlussuhteid ja järjepidevust. Üks soovitus on, et avaliku ja erasektori partnerlused tuleks ametlikult määratleda mingis vormis lepingus (nt vastastikuse mõistmise memorandumis või ühises missioonikirjas). Formaalsuse tase sõltub sellest, mida soovivad nii algatajad kui ka partnerid. Sellegipoolest suurendab avaliku ja erasektori partnerluse rollide, ülesannete ja koostöömehhanismide selge määratlemine selle järjepidevust ja toimimist. Täiendav takistus tekib siis, kui jagatavad andmed on seadusandlikest, organisatsioonilistest või tehnilistest küsimustest tulenevalt kokkusobimatud või konfidentsiaalsed. Seetõttu peaks poliitika muutmise eesmärk olema andmete jagamise koostöökanalite tarbetute takistuste vähendamine (nt erinevate andmebaaside tõhusama ühtlustamise kaudu).

Lõpuks on vaja poliitikavahendeid (nt raamistikke), mis edendavad partnerlusele suunatud kultuuri mitte ainult riiklikul, vaid ka Euroopa tasandil. Sellised vahendid võivad aidata kaasa avaliku ja erasektori partnerluse ühetaolisusele, uute partnerluste loomisele ja läbipaistvusele, jätmata seda täielikult kohalike osalejate hooleks. Käesolevas dokumendis viidatakse Hollandi näidisele, milles esitatakse konkreetsed soovituselised ja meetmed partnerluste toetamiseks konkreetsetes sektorites, ning rahvusvahelisele näidisele, kuidas suuri rahvusvahelisi ettevõtteid saab kaasata avaliku ja erasektori partnerlustesse.

Lõppmärkused

- 1 OECD, nõukogu soovitus avaliku ja erasektori partnerluse avaliku halduse põhimõtete kohta: OECD, 2012, 18.
- 2 Ibid., 18-9.
- 3 Euroopa Liit, avaliku ja erasektori partnerlus Euroopa Liidus: Widespread Shortcomings and Limited Benefits, Luxembourg: European Court of Auditors, 2018, 12-4.
- 4 5Is - KÕRVALINE raamistik - ennetajate mobiliseerimiseks - KRIMINAALSED RAAMATUPIDAMISED.
- 5 ENISA, Good Practice Guide - Cooperative Models for Effective Public Private Partnerships, Luxembourg: Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet, 2011, 45.
- 6 Rahvusvaheline kuriteoennetuskeskus, Maailmapank ja Bogotá kaubanduskoda, *avaliku ja erasektori partnerlus ja ühenduse turvalisus. Tegevusjuhend*, Kanada: International Centre for the Prevention of Crime, 2011, 89. OECD, nõukogu soovitus avaliku ja erasektori partnerluse avaliku halduse põhimõtete kohta, 8.
- 7 Rahvusvaheline kuriteoennetuskeskus, Maailmapank ja Bogotá kaubanduskoda, *avaliku ja erasektori partnerlus ja ühenduse turvalisus. Tegevusjuhend*, 91-2.
- 8 Ibid., 93. OECD, Nõukogu soovitus avaliku ja erasektori partnerluse avaliku halduse põhimõtete kohta, 8.
- 9 Down To Zero Alliance, Tõhusad viisid koostööks erasektoriga. Taustadokument ja juhised kodanikuühiskonna organisatsioonidele: ECPAT International ja Down to Zero Alliance (DtZ), 2019, 14.
- 10 Partnering Against Corruption Initiative (PACI), Good Practice Guidelines on Conducing Third-Party Due Diligence, Genf: Maailma Majandusfoorum, 2013.
- 11 Down To Zero Alliance, Tõhusad viisid koostööks erasektoriga. Taustadokument ja juhised kodanikuühiskonna organisatsioonidele, 11.
- 12 ENISA, avaliku ja erasektori partnerlus - koostöömodelid: Euroopa Liidu Võrgu- ja Infoturbeamet, 2017, 11. Nick Tilley (toim.), *Handbook of Crime Prevention and Community Safety*, Cullompton, Devon: Willan Publishing, 2005, 735.
- 13 ENISA, Avaliku ja erasektori partnerlus - koostöömodelid, 13.
- 14 Down To Zero Alliance, Tõhusad viisid koostööks erasektoriga. Taustadokument ja juhised kodanikuühiskonna organisatsioonidele, 10-2.
- 15 Zara Quigg jt, Stad in Europe (hindamisaruanne), Liverpool: Public Health institute, STAD in Europe, 2019, 45-6.
- 16 Rahvusvaheline kuriteoennetuskeskus, Maailmapank ja Bogotá kaubanduskoda, *avaliku ja erasektori partnerlus ja ühenduse turvalisus. Tegevusjuhend*, 46, 85 ja 93.
- 17 Down To Zero Alliance, Tõhusad viisid koostööks erasektoriga. Taustadokument ja juhised kodanikuühiskonna organisatsioonidele, 9-10.
- 18 Tilley, *Handbook of Crime Prevention and Community Safety*, 740; Nicholas Dorn ja Michael Levi, Private-Public or Public-Private Strategic Dialogue on Serious Crime and Terrorism in the Eu, *Security Journal* 22 (2008), 305.
- 19 Tilley, *Handbook of Crime Prevention and Community Safety*, 751. ENISA, Avaliku ja erasektori partnerlus - koostöömodelid, 32.
- 20 Down To Zero Alliance, Tõhusad viisid koostööks erasektoriga. Taustadokument ja juhised kodanikuühiskonna organisatsioonidele, 14.
- 21 Dorn ja Levi, Avaliku ja erasektori strateegiline dialoog raske kuritegevuse ja terrorismi üle Euroopa Liidus, 310.
- 22 Tilley, *Kuriteoennetuse ja kogukonna turvalisuse käsiraamat*, 750.
- 23 ENISA, Avaliku ja erasektori partnerlus - koostöömodelid, 32.
- 24 Ibid.
- 25 Tilley, *Handbook of Crime Prevention and Community Safety*, 752.
- 26 Nacka Kommun, Kuritegevuse ennetamine Nackas, <https://www.nacka.se>, 2020.
- 27 James E. Austin, Strategic Collaboration between Nonprofits and Businesses, *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly* 29:1 (2000), 71.
- 28 Lisateavet leiate aadressil: MEDEA projekt | Infoleht | H2020 | CORDIS | Euroopa Komisjon (europa.eu) , Contactgegevens Coöperatieve Industriële Brandweerzorg met Uitgesloten Aansprakelijkheid | Overheid.nl , Home | Gezamenlijke Brandweer (gezamenlijke-brandweer.nl).
- 29 OECD, nõukogu soovitus avaliku ja erasektori partnerluse avaliku halduse põhimõtete kohta, 8.
- 30 Tilley, *Handbook of Crime Prevention and Community Safety*, 735.
- 31 Rahvusvaheline kuriteoennetuskeskus, Maailmapank ja Bogotá kaubanduskoda, *avaliku ja erasektori partnerlus ja ühenduse turvalisus. Tegevusjuhend*, 93. Down To Zero Alliance, Effective Ways of Working with the Private Sector. Taustadokument ja juhised kodanikuühiskonna organisatsioonidele, 15.
- 32 Tilley, *Handbook of Crime Prevention and Community Safety*, 735.
- 33 OECD, nõukogu soovitus avaliku ja erasektori partnerluse avaliku halduse põhimõtete kohta, 9.
- 34 ENISA, Hea tava juhend - tõhusa avaliku ja erasektori partnerluse koostöömodelid, 45.
- 35 Rahvusvaheline kuriteoennetuskeskus, Maailmapank ja Bogotá kaubanduskoda, *avaliku ja erasektori partnerlus ja ühenduse turvalisus. Tegevusjuhend*, 94-5.
- 36 Tilley, *Handbook of Crime Prevention and Community Safety*, 735-6.
- 37 OECD, nõukogu soovitus avaliku ja erasektori partnerluse avaliku halduse põhimõtete kohta, 16.
- 38 Tilley, *Handbook of Crime Prevention and Community Safety*, 735-6.
- 39 Ibid., 736.

- 40 Edna Pezard Ramirez, ekspertartikkel <https://www.uia-initiative.eu/>, 2023. BeSecure-FeelSecure Archives - Euroopa linnaturvalisuse foorum (efus.eu).
- 41 Irving Fisheri komitee, Ifc aruanne nr 1. Andmete jagamine: Probleemid ja head tavad: Rahvusvaheliste Arvelduste Pank, 2015, 8-9.
- 42 Euroopa Komisjon, Julgeolekunõukogu: Uuendatud Schengeni infosüsteem hakkab tööle: Euroopa Komisjon, 2023.
- 43 John T. Picarelli, Avaliku ja erasektori partnerluse muutmine retoorikast tegelikkuseks: Circamp / Csaadf ülekantavuse hindamine, Ameerika Ühendriigid: National Institute of Justice (NIJ), 2009.
- 44 OECD, Andmetele juurdepääsu parandamine ja nende jagamine: Reconciling Risks and Benefits for Data Re-Use across Societies, Paris OECD, 2019.
- 45 Austraalia Statistikaamet, Viie turvasüsteemi raamistik. Andmete konfidentsiaalsuse juhend, <https://www.abs.gov.au>, 2021.
- 46 OECD, Andmetele juurdepääsu parandamine ja nende jagamine: Andmete taaskasutamise riskide ja kasu ühitamine ühiskonnas.
- 47 Dorn ja Levi, Avaliku ja erasektori strateegiline dialoog raske kuritegevuse ja terrorismi üle Euroopa Liidus, 308-9.
- 48 Tilley, *Handbook of Crime Prevention and Community Safety*, 735-6.
- 49 Dorn ja Levi, Avaliku ja erasektori strateegiline dialoog raske kuritegevuse ja terrorismi üle Euroopa Liidus, 305-13.
- 50 ENISA, Avaliku ja erasektori partnerlus - koostöömudelid, 18.
- 51 OECD, nõukogu soovitus avaliku ja erasektori partnerluse avaliku halduse põhimõtete kohta, 11.
- 52 Ibid., 8.
- 53 Nacionaal Platform Criminaliteitsbeheersing, Actieprogramma Veilig Ondernemen 2023-2026, Nederland: Nacionaal Platform Criminaliteitsbeheersing, 2022, 2-3.
- 54 Tilley, *Handbook of Crime Prevention and Community Safety*, 737.
- 55 OECD, nõukogu soovitus avaliku ja erasektori partnerluse avaliku halduse põhimõtete kohta, 11.
- 56 Down To Zero Alliance, Tõhusad viisid koostööks erasektoriga. Taustadokument ja juhised kodanikuühiskonna organisatsioonidele, 14.
- 57 Euroopa Liit, avaliku ja erasektori partnerlus Euroopa Liidus: Widespread Shortcomings and Limited Benefits, 15 & 44.
- 58 Dorn ja Levi, Avaliku ja erasektori strateegiline dialoog raske kuritegevuse ja terrorismi üle Euroopa Liidus, 303.
- 59 Euroopa Liit, avaliku ja erasektori partnerlus Euroopa Liidus: Widespread Shortcomings and Limited Benefits, 49.
- 60 Ibid., 35-8.
- 61 Ibid., 42.
- 62 Dorn ja Levi, Avaliku ja erasektori strateegiline dialoog raske kuritegevuse ja terrorismi üle Euroopa Liidus, 312-3.
- 63 Lugege kogu dokumenti, mis sisaldab laste õigusi ja äripõhimõtteid aadressil: Laste õigused ja äripõhimõtted | UNICEF.
- 64 Down To Zero Alliance, Tõhusad viisid koostööks erasektoriga. Taustadokument ja juhised kodanikuühiskonna organisatsioonidele, 5-6.
- 65 Koodeks, Mis on koodeks?, <https://thecode.org/about/>, 2021.
- 66 Dorn ja Levi, Avaliku ja erasektori strateegiline dialoog raske kuritegevuse ja terrorismi üle Euroopa Liidus, 313.
- 67 Euroopa Liit, avaliku ja erasektori partnerlus Euroopa Liidus: Widespread Shortcomings and Limited Benefits, 40.

Public-private partnerships in crime prevention

CHALLENGES AND RECOMMENDATIONS

PPP FORMATION

- > **Aligning priorities towards shared objectives:** It is important to clearly define the purpose of the PPP beforehand, in order to establish shared goals and objectives that are workable for all of the partners involved.
- > **Building trust:** A lack of trust, due to existing prejudices, power imbalances or different values and norms, can be avoided through mutual assurance and a basic degree of reliance, for instance by holding regular face-to-face meetings in order to build professional relationships.

PPP WORKING

- > **Efficient partnership relations:** Effective cooperation can be generated by formally establishing clear working mechanisms and a system of communication within the partnership.
- > **Establishing continuity:** Clearly defining the roles, tasks and responsibilities of all partners will enhance the continuity and functioning of a PPP.
- > **Sharing (incompatible) data:** Tailored policy changes should aim to reduce legislative, organisational or technical barriers to data sharing channels.

PPP CULTURE

- > **Partnership-oriented culture:** policy instruments must enhance the standardisation and transparency of PPPs on both national and European level.

Contact details

EUCPN Secretariat
Email: eucpn@ibz.eu
Website: www.eucpn.org

 twitter.com/eucpn
 facebook.com/eucpn
 linkedin.com/company/eucpn